

2019 - 8/9

HOLLANDS Maandblad

Lotte Dondorp

Gerrit van der Linden

Arnon Grunberg

Mauk Westerman Holstijn

Vincent Kortmann

Branko Van

Vrouwke Tuinman

Eva Maria Staal

Willem Thies

Marieke Lucas Rijneveld

Florus Wijsenbeek

HOLLANDS Maandblad

INHOUD NO. 8/9 – 2019

eenenzestigste jaargang • nummer 861/862

augustus/september 2019

Opgericht in 1959 door K.L. Poll.

www.hollandsmaandblad.nl

Redactioneel – Deze maand

Vrouwkje Tuinman – Gedichten

Arnon Grunberg – Orakeltaal

Branko Van – Gedichten

Eva Maria Staal – Keizer

Willem Thies – Gedichten

Lotte Dondorp – Lichtspel

Vincent Kortmann – Monster

Vincent Kortmann – Strand

Marieke Lucas Rijneveld – Gedichten

Gerry van der Linden – Sprezzatura

Florus Wijsenbeek – Hoe het Europees Parlement toch (g)een feestje bouwde

Mauk Westerman Holstijn – Droogte

Tekeningen Dorien de Wit

Auteurs in dit nummer

Colofon

Deze maand

Deze maand is het nodig te bespiegelen op de recente ontlezingsdiscussie tussen dagbladcolumnisten. *Hollands Maandblad* agiteert immers al jaren dapper maar tevergeefs tegen de ontleding: misschien dat die discussie nieuwe inzichten heeft opgeleverd over hoe de slinkende interesse in lezen tegen te gaan.

Columnist Rosanne Hertzberger trapte de discussie af door het vuur te openen op noodlijdende, fysieke boekwinkels. Ze legde die langs de lat van de kapitalistische marktprincipes en concludeerde: als het boek ‘de concurrentie niet aankan’, kan het pijnloos verdwijnen. Bovendien had de boekenwereld de ontleding verzonnen om het eigen commerciële falen te verbloemen. Tot slot adviseerde Hertzberger diezelfde wereld om haar hautaine opstelling te staken.

Hoewel menigeen, premier Rutte inclusief, kapitalisme niet langer als onvolprezen en rechtvaardige motor van de economie beschouwt; en hoewel onder meer het Sociaal en Cultureel Planbureau de ontleding onderschrijft; en hoewel in je eentje een sector hautain noemen wat hautain overkomt, bleek niet alleen Hertzbergers betoog spijtig maar evengoed de slotsom van de discussie die daarop volgde. De literaire soldaten klommen namelijk wel plichtsgetrouw uit hun loopgraven om Hertzbergers argumenten af te schieten, maar het lukte ze vervolgens niet om een overwinning te behalen op de ontleding door het nut van literatuur overtuigend te duiden. Wel probeerde onder meer Michel Krielaars het met een citaat van Sally Rooney (‘But there it is: literature moves him’) en Marjoleine de Vos (verder de beste criticaster van Hertzberger) stelde dat literatuur ‘verdieping, bemoeilijking (wat iets anders is dan moeilijk doen en meer te maken heeft met niet gladstrijken), nuance, verbeelding, ongreepbaarheden enzovoort’ zoekt. Maar

het is een illusie dat zulke aanprijzingen niet-lezers richting boekwinkels bewegen om meters aan niet-gladstrijken in te slaan.

Natuurlijk valt het anti-ontlezingkamp weinig te verwijten: het vergt ongekende overtuigingskracht om mensen iets vreemds te laten omarmen – het onbekende is voor weinigen een fascinatie en voor velen vooral onbegrijpelijk, verdacht en makkelijk weg te wuiven als arrogant. Bovendien, columnist Marcel van Roosmalen maakte een punt door te waarschuwen dat ‘intellectuele prietpraat’ de kloof tussen lezers en niet-lezers niet overbrugt. Die laatste groep is welhaast even *hautain* tegenover welbespraakte literatuurlijfhebbers als andersom.

Tot slot, welke inzichten vallen uiteindelijk te peuren uit de ontlezingdiscussie? Voornamelijk dat de boodschap dat literatuurproductie en -consumptie nut genieten, een concreter pleidooi én heroverwogen doelgroep vereisen teneinde ontleding te remmen zo niet terug te draaien. Een ietwat duister proefballonnetje: wat dacht u van kernachtige pro-literatuurmarketing gericht op kinderen? Bewezen is dat grut met *pester power* het ouderlijk consumptiepatroon vergaand dicteert. Dat plan is wel niet helemaal zuiver op de graad van de Reclamecode, maar de boekenwereld is ongetwijfeld *hautain* genoeg om zich daar niets van aan te trekken. – D.G.

They killed Kenny

Vrouwkje Tuinman

Mijn schoonmoeder zit in haar sta-opstoel voor het raam.
Buiten is de zon en dertig graden, maar zij is liever binnen,
want buiten is zo ver, en er zijn daar allemaal mensen.

Weet je wat ik zo zielig vind? vraagt ze.
Ik weet wel een paar dingen, die ik niet opnoem
en ze zegt: dat jongetje daar.

We kijken uit het raam en zien alle andere ramen
met daarachter plastic bloemen en sta-opstoelen
waar niemand in zit – het is mooi weer – ook geen jongetje.

Jawel, zegt ze, kijk dan, die met die rode trui.
Hij staat elke dag de hele dag voor het raam, een muts op,
het is zo zielig – dat je dat niet ziet!

Ik kijk mee met het puntje van haar wijsvinger, ik stuur
een straal door de gemeenschapstuin
naar de overkant, land bij een onduidelijke bloempot,

en inderdaad, ernaast herken ik de jas van Stan
van South Park, waar bijna altijd sneeuw ligt
en een muts geen overbodige luxe is.

Zijn keramieken beeltenis blikt naar binnen,
bevroren in eeuwig negen jaar.
Mijn schoonmoeder zegt: het is hier zo saai.

lees meer in het nieuwe nummer

Orakeltaal

Arnon Grunberg

Hoewel ik de Duitse taal redelijk beheers, kon ik Walter Benjamins tekst ‘Die Aufgabe des Übersetzers’ (‘De taak van de vertaler’) uit 1923 niet doorgronden zonder regelmatig de Engelse vertaling van Harry Zohn te raadplegen. Zo citeert Benjamin de Franse dichter Mallarmé en laat dat citaat vervolgens onvertaald. Om zeker te weten dat ik Mallarmé begreep, legde ik het citaat voor aan mijn leraar Frans, een Fransman. Hij bekeek de tekst en zei: ‘Dit is geen Frans, dit moet een vertaling zijn.’ Waarop ik antwoordde: ‘Nee, nee, dit is écht Frans, dit is een citaat van de grote Franse dichter Mallarmé.’ Mijn leraar zocht het op en moest toegeven dat dit Mallarmé was, en hoewel mijn leraar niet voldoet aan het cliché van de chauvinistische Fransman, wilde hij Mallarmé er nou ook weer niet van beschuldigen vertaald Frans te schrijven. Hij zuchtte diep en zei: ‘Laten we dan tenminste proberen hier samen helder Engels van te maken.’

Op dat moment begreep ik dat Benjamin ‘Die Aufgabe des Übersetzers’ ook heeft geschreven om aan te tonen dat sommige teksten een vertaling behoeven. Met andere woorden: dat ze onvertaald niet leesbaar zijn. Tegelijkertijd is het woord ‘leesbaarheid’ problematisch, zeker in de context van Benjamins essay. Immers, als ‘Die Aufgabe des Übersetzers’ ook maar iets beweert, voor zover een literaire tekst überhaupt iets wil beweren, dan is het dat mensen niet kunnen bepalen of een tekst ‘leesbaar’ is en dat we het begrip ‘leesbaar’ – dat ik dus vanaf nu niet meer gebruik – niet moeten verwarren met een kwaliteitsoordeel. Recensenten doen dat soms, bijvoorbeeld: ‘Hoewel de helft van het boek onleesbaar is, laat het je toch niet onberoerd.’

Het idee van de vertaler als iemand die bemiddelt tussen een lezer die een bepaalde taal niet of niet afdoende beheerst en een tekst in die

betreffende taal, voldoet niet volgens Benjamin. In dit proces is namelijk niet zozeer sprake van bemiddeling als wel van analyse. Dat woord ‘analyse’ deed me beseffen dat we de vertaler misschien moeten zien als een psychoanalyticus in de klassieke zin van het woord. Die gaat niet inhoudelijk in op de vragen, klachten en verhalen van de analysant, de brontekst in dit geval, hij beoogt louter, zoals Marc De Kesel dat formuleert in zijn boek *Het münchhausenparadigma – Waarom Freud en Lacan ertoe doen*, de analysant opnieuw te ‘verzoenen met zijn positie als subject/drager van een verlangen’. Waarbij moet worden benadrukt voor degenen die onbekend zijn met het freudiaanse/lacaniaanse gedachtegoed, dat het verlangen oneindig is. Om in de woorden van De Kesel te blijven, het is de mens niet gegeven ‘ooit die conditie van wens en verlangen te overwinnen’.

We zijn dus ‘lustmachines’ en dat we dat zijn, dat is niet onbelangrijk, is mogelijk dankzij de taal. Weliswaar hebben we geen rechtstreekse verhouding met de realiteit, maar – ik citeer De Kesel weer – we laten ons ermee in ‘via de omweg van “representaties”’, en die representaties zijn talig. Een Lacan-onderzoeker formuleerde onze conditie als volgt: “‘Sujet pur parlant’ comme on parle d’un paté pur porc.’ In mijn zeer vrije vertaling: ‘Zoals je 100% varkenspaté hebt, zo zijn wij 100% taalpaté.’

lees meer in het nieuwe nummer

Slaapdrank

Branko Van

Hij wil dicht tegen haar taal aankruip
als twee mens in een bed
niet omdraai als zijn arm slaap.

Hij zeg dingen die direct klink
niet eerst in tekst hoeft resoneer
zeg klankstootmedeklinker
zeg knieholte, zeg knie.

Hij spreek in nieuw woorden
die zij elke keer begrijp
zonder uitleg als
beweging op beweging

been op been op
vel op vel, keer
op keer

zonder uitleg, zij
beweeg, hij
beweeg.

lees meer in het nieuwe nummer

Keizer

Eva Maria Staal

Ik had de klap zelf uitgelokt. En terwijl ik die nacht het huis verliet, hoopte ik dat mijn vader me zou missen. Ook hoopte ik, ver weg van hem, te bedenken wat er fout was gegaan, niet alleen die avond maar al lang daarvoor. Al met al een briljant idee: spijbelend op een bankje in de zon hele dagen nadenken over mezelf.

Alleen: ik belandde in 1975 in de eerste week van september op straat en Rotterdam kende geen parken die in de herfst droog en veilig genoeg waren om daar hele dagen op een bankje te zitten. Na twee weken was mijn zakgeld op en waren mijn spijkerbroek en ik dringend toe aan een wasbeurt. In de winkels waar ik een halfjaar eerder met mijn ouders gebak of kleding had gekocht, dreigde nu het personeel de politie te waarschuwen zodra ik een voet over de drempel zette. De stad bleek twee kanten te hebben. Aan de zonzijde bevond zich de rode loper voor mensen met genoeg geld om eindeloos te kunnen winkelen; aan de schaduwzijde was de artiestenuitgang voor de armoedzaaiers, die werden verjaagd of opgepakt, die nergens naar de wc mochten omdat ze dan drugs zouden gebruiken, en die nergens mochten slapen omdat uitzicht op een uitgetelde dakloze het aanzien van de zonzijde bedierf.

De herfst barstte los, het begon te regenen, en binnen enkele weken zou diezelfde regen opvriezen tot hagel of sneeuw.

Op een koopavond lukte het een drogisterij binnen te glippen. Verstoppt achter de schappen propte ik een pakje tampons in mijn broekzak. Nerveus peilde ik de afstand tot de uitgang en toen ik net een run inzette, greep iemand mijn capuchon, precies zoals mijn vader deed als ik overstak terwijl het voetgangerslicht nog op rood stond. Achter me stond een enorme kerel over wie ik, ondanks mijn korte bestaan als dakloze, al vele verhalen had gehoord. Hij rook naar drank en draaide

al een eeuwigheid mee in het daklozencircuit. ‘Keizer’ noemden medezwerwers hem. Voor mijn neus hield hij zijn hand op. Benauwd overhandigde ik de gestolen tampons. Hij liet mijn capuchon los, liep naar de kassa en betaalde. Daarna hield hij de deur voor me open en liet me voorgaan. Samen stonden we op straat. Het was donker en te koud voor mijn dunne jas.

‘Wil je misschien even naar het toilet?’ informeerde Keizer voorzichtig, terwijl hij de tampons teruggaf. Ik schudde mijn hoofd. Samen staarden we naar het doosje. ‘Je zult toch moeten. Uiteindelijk.’ zei hij. Ik rilde. ‘Heb je al gegeten?’

‘Ik red me wel.’

‘Dat geloof ik meteen.’

Hij begon te lopen en als vanzelf volgde ik hem. Hij liep de Hema binnen en niemand probeerde hem tegen te houden. Op het schoteltje van de toiletjuffrouw legde hij een kwartje.

In de hoop dat hij op den duur zou vertrekken, bleef ik lang zitten, maar toen ik naar buiten kwam stond hij nog te keuvelen met de toiletjuffrouw. Ik liep achter hem langs en hoorde hoe hij haar ‘een prettige voortzetting van de avond’ wenste. Met een paar stappen haalde hij me in en ging voor me staan. Keizer was zo breed dat hij het hele gangpad blokkeerde.

lees meer in het nieuwe nummer

Monster

Vincent Kortmann

De dokter gaf me pillen waardoor ik droomloos sliep, maar hoewel ik elke ochtend mijn bed uit kwam, voelde het alsof ik nooit echt wakker was. Nu ik gestopt ben met de pillen draait de machinekamer in mijn hoofd weer op volle toeren. Hij kraakt, piept en knarst en braakt de meest weerzinwekkende gedachten uit. ‘Waar droom je zoal over?’ vroeg dokter Bloem. Waar moet ik beginnen, dacht ik. Ik droom over wolven met bloed aan hun tanden, over pratende poppen met draaiende ogen en ik hoor voortdurend oorverdovend geschreeuw. In mijn dromen kan ik een breinaald in mijn oor steken om in het midden van mijn hersenen een jeukend plekje te krabben terwijl ik even later met hetzelfde gemak mijn schedel aan splinters schiet tijdens een potje Russische roulette. Ik vertelde de dokter dat ik wel wil slapen, maar dat ik niet durf. Hazenslaapjes voelen als martelingen, nachten doorslapen als een doodstrijd. Om de onrust in mijn hoofd te overstemmen, staat de tv dag en nacht aan, zelfs als ik bezoek heb. Niet dat ik vaak gasten krijg, want vriendschappen sluiten en onderhouden heb ik nooit gekund, net als over koetjes en kalfjes praten. Dat laatste moet ik nu wel, omdat ik als vrijwilliger op de kinderboerderij werk. Ik moet stallen uitmesten, knakworsten opwarmen en kinderen uitleggen dat beestenvoer op de vlakke hand moet worden aangeboden. Dieren weten niet wanneer voer ophoudt en vingers beginnen. Maar zodra je die kinderen waarschuwt, gaan ze huilen. Toch blijf ik erop letten, want als ik het niet doe, doet niemand het. Mijn tolerantiegrens ten opzichte van kinderen is vrij laag. Vorig jaar heb ik mijn middenhandsbeentje gebroken toen ik tegen een deurpost sloeg, omdat een peuter hysterisch bleef krijsen. Eigenlijk hoor ik niet thuis op een kinderboerderij. In groep 3 had ik een juf die niet in het onderwijs thuishoorde. Juf Leonie kneep aan de binnenkant van je

arm in het zachte stukje vlak boven je elleboog. Misschien leed ze ook aan slapeloosheid. Van haar heb ik leren lezen en dat heb ik jarenlang gedaan. Drie, vier, vijf boeken tegelijk. Uitgelezen boeken gooide ik niet weg, ik kocht nieuwe kasten tot alle muren bezet waren. Ik noemde het mijn 'papieren spouwmuur'. Nu red ik nog net de achterflap, maar daarna breekt mijn concentratie. Nadat ik mijn eindexamen had gehaald, kreeg ik van mijn vader het verzamelde werk van Cicero, Seneca en Tacitus in een zeventiende-eeuwse uitgave met leren banden. Ik heb het allemaal gelezen. Ik kon het werk in de historische context plaatsen en parallellen trekken tussen het heden en verleden. Maar die kennis heeft geen waarde als je geitenkeutels in een kruiwagen moet schep- pen. Af en toe pak ik een band uit de kast om aan het papier te ruiken, maar daar blijft het bij... Soms heb ik bloedgeile dromen, over gewillige vrouwen die zich collectief aan me opdringen, vrouwen zonder gezicht maar met glanzende geslachten en deinende borsten. Als na verloop van tijd de lichamen vervagen, verschijnen van woede vertrokken kop- pen en word ik met gloeiende ijzers gebrandmerkt als vee. Wanneer ik

lees meer in het nieuwe nummer

Sprezzatura

Gerry van der Linden

Lena heeft haar rug gekromd als een loerende kat. Ze zit aan de keukentafel met de krant opengeslagen voor zich. Ze lijkt verdiept in een artikel, maar in haar hoofd draait een kleurrijke carroussel van gezichten, gebaren, flarden van gesprekken en ga zo maar door. Ze schieten pats, boem! uit haar hoofd naar het plafond, rakelings langs de Chinese lampionlamp.

Er wordt aangebeld.

In de keuken snijdt ze ruw de uiteinden van de stelen af, een twijg vliegt de afvalbak in. En nog een. Ze wil geen siertakken bij bloemen. De jongensachtige trekken in het gezicht van de man die net over de drempel is gestapt, heeft hij nog. Ook de gebaren en de onhandigheid waarmee hij haar de bloemen toestak. De koffie pruttelt luidruchtig. Melk, suiker? Ze weet het niet meer. In de kamer klinkt gestommel, alsof hij aanstalten maakt om naar haar toe te lopen. Lena pakt het dienblad met de dampende kopjes, de bloemen laat ze achter op het aanrecht. Ze moet een vaas uitzoeken met een wijde hals.

‘Dit is echt jouw huis,’ zegt ie, terwijl hij rondkijkt en een wijds gebaar maakt, ‘met al die grappige voorwerpen.’

Het dienblad komt op de tafel neer en ze haalt de kopjes eraf. Alweer ligt er een laagje stof op tafel. Ze heeft haar rug nog niet gedraaid of er ligt stof. In zo’n huis woont ze. Hij pakt een stoel bij de rugleuning, gaat wijdbeens zitten, een stukje wit vlees met zwarte haren komt onder een broekspijp vandaan. Maurits. Wat ziet hij er anders uit. Maar dat zal ie ook van haar denken. Is ze veranderd? Nog steeds blond, ja, met grijsgroene ogen, een moedervlek op haar kin. Ouder, dat zeker. Mooi nog? Rijpe of verwelkte schoonheid? Onwillekeurig spant ze haar buikspieren. De laatste tijd vraagt haar middel om meer ruimte, een knoopje

los, een riemgaatje verder. Nu zit ze hier met haar ochtendgezicht aan tafel in haar slobberige huisbroek, en daar is Maurits, met de armen over elkaar geslagen voor de borst.

‘Hoe gaat ’t?’ Zijn stem klinkt vlak.

‘Prima,’ zegt ze, ‘met jou?’

‘Goed, wat ouder, hè?’

Lena reikt naar de tafel en houdt hem een schaal koekjes voor. Hij buigt voorover, zijn vingers pakken er twee.

‘Nog altijd even gulzig,’ zegt ie met een knipoog en hij hapt toe.

lees meer in het nieuwe nummer

Droogte

Mauk Westerman Holstijn

Inmiddels stond de put eenenvijftig dagen droog. Het waterpeil hing af van regen op andere plaatsen, vele mijlen vanhier. Normaal was er wel grondwater, maar nu was ook dat verdwenen. Het hoorde erbij. Wie de zee op wil heeft een boot nodig, wie in de woestijn leeft heeft tonnen. Van mijn vijf tonnen waren er twee volledig gevuld, de derde zou ik die dag openmaken. Hoeveel water ik per dag nodig had, wist ik precies. Aan het feit dat ik zou overleven twijfelde ik nooit. Er is weinig voor nodig om te leven, daarop verkrijgt een mens zich gemakkelijk: met water en verstand kom je een heel eind.

In de verte liep een man. Het heetste deel van de dag was net voorbij. Ik tilde mijn hoofd op van het hout om hem te kunnen zien door de geopende voordeur. Ik was nog te vermoeid om te realiseren hoe vreemd dat was. Van waar hij stond was mijn huis de enige variatie in het landschap, de enige onderbreking van de horizon. Traag bereikte hij de voordeur om er vlak voor stil te houden. Het was raadselachtig dat hij niet binnenkwam. De straling van de zon hamerde op hem neer, kromde zijn rug, terwijl ik in de schaduw lag.

Hoe lang had hij zo rondgelopen?

Toen ik besepte wat hij doorstaan moest hebben om hier te komen, schoot ik overeind. Het zweet brak me uit door die beweging. ‘Are you all right?’ probeerde ik in het Engels te zeggen, omdat mijn Arabisch ontoereikend was, maar slechts onmachtig gesputter volgde. De man was naakt. Zijn zwarte haar hing over zijn schouders. Hij had het niet bijeengebonden. Ik krabbelde overeind en stak een hand naar hem uit, die hij interpreteerde als toestemming om binnen te komen. Hij strompelde over de drempel.

‘I am Coenraad,’ stamelde ik. ‘Coenraad Toreenaar.’ Langzaam drong de ernst van zijn fysieke staat tot mij door. Zijn armen, rug en schouders waren bedekt met blaren en zijn voetzolen trokken een spoor van bloed over mijn vloer. Zijn ogen hadden iets flets, alsof er een dunne mist overheen lag. Maar daaronder bevonden zich nog steeds een man en een reden. Hij rechtte zijn rug, stak zijn borst vooruit en keek in mijn ogen.

‘Coenraad Toreenaar,’ kraste ik opnieuw. Iets melancholisch trok van zijn mond naar zijn wenkbrauwen. ‘Mijn vrouw,’ antwoordde hij in accentloos Nederlands op een vraag die ik niet had gesteld. Even was ik uit het veld geslagen, niet zozeer door het Nederlands of het antwoord, als wel door de overtuigingskracht waarmee hij sprak. Deze man was de dood dichterbij genaderd dan ik, maar zo zwak en bloedeloos als ik had geklonken, zo vol vertrouwen klonk hij. ‘Nee,’ antwoorde ik met moeite in het aangezicht van zulk rotsvast vertrouwen. ‘Uw vrouw is hier niet. Maar ik wel, Coenraad.’ Ik wees op mijzelf en lachte om hem op zijn gemak te stellen. Vormelijk lachte hij terug van onder een grote snor, waar hij eigenlijk te jong voor was.

lees meer in het nieuwe nummer

Auteurs in dit nummer

LOTTE DONDORP (1987) – Studeerde literatuurwetenschap en Franse taal en cultuur, en behaalde een onderzoeksmaster filosofie aan de Universiteit van Amsterdam. Studeert momenteel aan de Schrijversvakschool. Publiceerde verhalen op Revisor.nl.

ARNON GRUNBERG (1971) – Schrijver en columnist. Ontving o.m. de Anton Wachterprijs, de F. Bordewijkprijs, tweemaal de Gouden Uil, tweemaal de AKO-literatuurprijs, de Libris Literatuur Prijs, de Constantijn Huygens-prijs en de Frans Kellendonk-prijs. In 2017 werd hem de Gouden Ganzenveer uitgereikt.

VINCENT KORTMANN (1975) – Ronde in 2017 de vierjarige opleiding aan Schrijversvakschool Groningen af met een reeks korte verhalen. Werkt momenteel aan een eerste roman die bij Atlas Contact zal verschijnen.

GERRY VAN DER LINDEN (1952) – Dichter, schrijver, beeldend kunstenaar en docente aan de Schrijversvakschool Amsterdam. Publiceerde twee romans, een novelle en twaalf dichtbundels waaronder *De aantekening* (1978) en *Verse helden* (2017). In oktober 2018 kreeg ze de 'Dit e Naimit'-prijs in Tetova, Macedonië, voor haar internationale oeuvre en poëzieloopbaan.

MARIEKE LUCAS RIJNEVELD (1991) – Dichter, schrijver, muzikant. Ontving in 2015 de Hollands Maandblad Beurs (*poëzie*) en kreeg in 2016 de C. Buddingh'-Prijs voor haar debuutbundel *Kalfsvlies*. Haar roman *De avond is ongemak* (2018) werd bekroond met de ANV Debutantenprijs (2019). Verder verscheen in 2019 een tweede dichtbundel: *Fantoommerrie*.

WILLEM THIES (1973) – Debuteerde in 2006 met de bundel *Toendra* (bekroond met de C. Buddingh'-prijs). Nadien verschenen *Na de vlakke* (2008; nominatie J.C. Bloemprijs), *Twee vogels één kogel* (2012), *Meer mensen dan reddingsvesten* (2015) en *Na het paringsritueel* (2018).

VROUWKJE TUINMAN (1974) – Publiceerde diverse dichtbundels en vier romans. In 2010 ontving ze de Halewijnprijs. In september 2019 verschijnt haar zesde bundel *Lijfrente*.

BRANKO VAN (1985) – Dichter & kinder- en jeugdpsychiater in opleiding. Promoveerde in 2016 op individuele verschillen in de neurobiologie van kinderen met ADHD. Momenteel onderzoekt Van de impact van diagnostische labels op de ontwikkeling van kinderen. Publiceerde o.a. in *Tirade* en *Hollands Maandblad*.

MAUK WESTERMAN HOLSTIJN (1997) – Studeert Aquaculture and Marine Resource Management aan de Universiteit van Wageningen en schrijft voor *North American Fur*.

FLORUS WIJSENBEEK (1944) – Tussen 1984 en 1999 lid van het Europese Parlement voor de VVD.

DORIEN DE WIT (1980) – Tekent, schrijft, maakt korte films en ontwerpt (audio)wandelingen. Na de kunstacademie in Den Bosch volgde ze de master Fine Art aan het Sandberg Instituut in Amsterdam. Exposeert regelmatig in binnen- en buitenland. Won de Turing Gedichtenwedstrijd 2016 en de Hollands Maandblad Beurs (*poëzie*) in 2019.

HOLLANDS Maandblad

Redactie: David Garvelink

Redactieraad: Gerard van Emmerik, Beatrijs Ritsema en Mark Boog

Vormgeving: Steven Boland

Copyright: Auteursrecht voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door subsidie van het Nederlands Literair Productie- en Vertalingfonds, thans Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Redactiesecretariaat: Hollands Maandblad • Postbus 59.752 • 1040 LG Amsterdam •
Tél. 020-6175955 • info@hollandsmaandblad.nl (niet voor kopij)

Bij ongevraagde bijdragen postzegels voor antwoord bijsluiten

Uitgever: Stichting Hollands Maandblad, p/a Bilderdijkkade 63-b • 1053 VJ Amsterdam

Abonnementen: 12 nummers per kalenderjaar, prijs per jaargang € 84,50 •

Proefabonnement (3 nummers) € 24,50 Abonnementen die niet één maand voor afloop van de abonnementsperiode zijn opgezegd, worden automatisch verlengd

Opgave: S.P. Abonneservice • Postbus 105 • 2400 AC Alphen aan den Rijn.

Telefoon tijdens werkdagen van 9.00-17.00 uur: 0172-476085.

Een acceptgiro voor betaling volgt

Losse nummers: € 7,50 • dubbelnummers € 9,90 • Verkrijgbaar bij de boekhandel of door bestelling via www.hollandsmaandblad.nl dan wel per mail: HollandsMaandblad@spabonneservice.nl